

T.C KOCAELİ SAĞLIK VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE DOĞA BİLİMLERİ FAKÜLTESİ YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ PROGRAMI

ÖDEV KONUSU LİMAN OTOMASYONU

Hazırlayan Senem ADALAN - 220502045 Sema Su YILMAZ - 220502016

GitHub Bağlantıları

Senem ADALAN

https://github.com/SenemADALAN/Liman-Otomasyonu/tree/main/Liman% 20Otomasyonu

Sema Su YILMAZ https://github.com/SemaSuYILMAZ/Liman-Otomasyonu/tree/main/Liman% 20Otomasyonu

DERS SORUMLUSU
PROF. DR. HÜSEYİN TARIK DURU

13 ARALIK 2023

İÇİNDEKİLER

1.	ÖZET (ABSTRACT)	3
2.	GİRİŞ (INTRODUCTION)	3
3.	YÖNTEM (METHOD)	4-12
4.	SONUÇ VE ÖĞRENİLEN DERSLER	12
5.	KAYNAKÇA	13

1. ÖZET

Bu ödevde Python programlama dilini kullanarak bir limandaki yük indirme-yükleme otomasyon sisteminin simülasyonunu gerçekleştirdik.Bu otomasyonun kullanımı için bir menü oluşturduk ve programımız için arayüz tasarımı yaptık.

2. GİRİŞ

Projenin genel amacı Python programlama dilini kullanarak çeşitli liman işlemlerini simüle eden bir program oluşturmaktır.Kullanıcıların simülasyonu daha kolay bir biçimde kullanabilmeleri için programımıza konsol menü ekledik. Bu menü kullanıcıya farklı işlemleri seçme ve bu işlemleri gerçekleştiren fonksiyonlar kullanma imkanı sunar.

Bu projede işlemler gerçekleştirilirken olaylar.csv ve gemiler.csv dosyaları kullanılmıştır.Bu dosyalardan veriler çekilerek liman otomasyonu için simülasyon gerçekleştirilmiştir.

Ödev No: 2	Tarih 13.12.2023	3/13

3. YÖNTEM

Pandas ve Tkinter kütüphaneler içe aktarılır.PhotoImage sınıfı, arayüzdeki arka plana resim eklenmesi için kullanılacaktır. "olaylar.csv" ve "gemiler.csv" dosyalarından veriler Pandas modülü kullanılarak okunur.

```
import pandas as pd
import tkinter as tk
import tkinter import PhotoImage

# Olaylar.csv ve Gemiler.csv dosyalarını oku
olaylar_df = pd.read_csv("olaylar.csv", encoding='ISO-8859-9')
gemiler_df = pd.read_csv("gemiler.csv", encoding='ISO-8859-9')
```

Tir isminde Python class'ı oluşturulur.Bu Python sınıfı bir "Tır" nesnesini temsil eder.Tir sınıfının özellikleri şunlardır, **plaka**: Tırın plaka numarasını temsil eder, **ulke**: Tırın bulunduğu ülkeyi temsil eder, **ton20**: 20 tonluk yük kapasitesine sahip olan tırın adetini temsil eder, **ton30**: 30 tonluk yük kapasitesine sahip olan tırın adetini temsil eder, **yuk_miktari**: Tırın taşıdığı toplam yük miktarını temsil eder, **maliyet**: Tırın taşıma maliyetini temsil eder, **gelis_zamani**: Tırın limana varış zamanını temsil eder.

```
def __init__(self, plaka, ulke, ton20, ton30, yuk_miktari, maliyet, gelis_zamani):
    self.ad = "1000" if plaka == "41_kostu_1000" else plaka[-3:]
    self.plaka = plaka
    self.ulke = ulke
    self.ton20 = ton20
    self.ton30 = ton30
    self.yuk_miktari = yuk_miktari
    self.maliyet = maliyet
    self.gelis_zamani = gelis_zamani
    self.bilgi_sozlugu = {
        'ulke': ulke,
        'ton20_adet': ton20,
        'ton30_adet': ton30,
        'yuk_miktari': yuk_miktari,
        'maliyet': maliyet,
        'yuk': []
}
```

Gemi isminde Python class'ı oluşturulur.Bu Python sınıfı bir "Gemi" nesnesini temsil eder.Gemi sınıfının özellikleri şunlardır, **adi**: Gemiyi temsil eden ismi, **kapasite**: Geminin taşıma kapasitesi,**gidecek_ulke**: Geminin gideceği ülkeyi temsil eder, **gelis_zamani**: Geminin varış zamanını temsil eder, **yuk**: Geminin taşıdığı yükleri temsil etmek için bir Stack nesnesi oluşturulur, **bilgi_sozlugu**: Gemiye ait çeşitli bilgileri içeren bir sözlük oluşturulur. Bu sözlük, gemiye ait ad, kapasite, gidecek ülke, taşıdığı yüklerin listesi ve toplam yük miktarını içerir.

```
def __init__(self, adi, kapasite, gidecek_ulke, gelis_zamani):
    self.adi = adi
    self.kapasite = kapasite
    self.gidecek_ulke = gidecek_ulke
    self.gelis_zamani = gelis_zamani
    self.yuk = Stack()
    self.bilgi_sozlugu = {
        'adi': adi,
        'kapasite': kapasite,
        'gidecek_ulke': gidecek_ulke,
        'yuk': self.yuk.items,
        'yük_miktarı': 0
    }
}
```

Liman isminde Python class'ı oluşturulur.Bu Python sınıfı bir "Liman" nesnesini temsil eder.Liman sınıfının özellikleri şunlardır, **istif_alani1** ve **istif_alani2**: İstif alanlarını temsil eden iki adet Stack nesnesi oluşturulur. Bu istif alanları tırların ve gemilerin yüklerini depolamak için kullanılır.

max_kapasite: Her bir istif alanının taşıma kapasitesini temsil eder. Bu değer 750 ton olarak belirlenmiştir.

yuk_indir(self, yuk): Bu metod, limana gelen yükleri işler. yuk parametresi, indirilecek yükleri temsil eden bir liste veya benzer bir veri yapısıdır. Metodun amacı, yükleri istif alanlarına yerleştirmektir.İlk olarak yuk içindeki tüm yüklerin toplam tonajını hesaplar.Ardından indirilen tonajın limanın belirlediği maksimum kapasiteyi aşıp aşmadığını kontrol eder.Eğer aşmışsa ikinci istif alanına geçilir ve yükler oraya yerleştirilir.

bosalt(self): Bu metod, birinci istif alanındaki yükleri boşaltır. Eğer birinci istif alanında yük varsa en üstteki yükü çıkarır ve kenara alınan yükleri üstüne yerleştirir.

gemileri_beklet(self, t_grubu, gemiler): Bu metod, gelen tırları gemilerle eşleştirmek için kullanılır. Tırın varış zamanı, ülke bilgisi ve geminin varış zamanı gibi kriterlere göre uygun bir gemi bulunur ve tır yüklenir. Eğer uygun bir gemi bulunamazsa tır istif alanında bekletilir.

Ödev No: 2	Tarih 13.12.2023	5/13

```
class Liman:
    def __init__(self):
        self.istif_alani1 = Stack()
        self.istif_alani2 = Stack()
        self.max_kapasite = 750

def yuk_indir(self, yuk):
    indirilen_tonaj = sum([y['yuk_miktari'] for y in yuk])
    if indirilen_tonaj > self.max_kapasite:
        print(f"Istif alani kapasitesi aşıldı. İkinci istif alanına geçiliyor.")
        self.istif_alani2.push(yuk)
        print(f"{indirilen_tonaj} ton yük ikinci istif alanına önceki yüklerin üzerine yerleştirildi."_"\n")
    else:
        print(f"{indirilen_tonaj} ton yük istif alanına indiriliyor.")
        for y in yuk:
            self.istif_alani1.push([y]) # Her yükü ayrı bir listeye koy
            print(f"{indirilen_tonaj} ton yük birinci istif alanına önceki yüklerin üzerine yerleştirildi.", "\n")
```

Stack ismindeki Python sınıfı bir Stack (yığın) veri yapısını temsil eder. Stack veri yapısı, verilerin üst üste konulduğu ve sadece en üstteki verinin erişilebildiği bir yapıdır. Bu sınıfın metodları şu işlevlere sahiptir:

__init__(self): Bu başlatıcı metod Stack sınıfının örneğini oluşturur ve başlangıçta boş bir liste (self.items) ile başlatır.

is_empty(self): Bu metod yığının boş olup olmadığını kontrol eder. Yığın boş ise True, değilse False döndürür.

push(self, item): Bu metod yığının en üstüne yeni bir öğe (item) ekler.

pop(self): Bu metod yığının en üstündeki öğeyi çıkarır ve bu öğeyi döndürür. Eğer yığın boşsa, None değeri döner.

peek(self): Bu metod yığının en üstündeki öğeye erişir ancak çıkarmaz. Yani yığından hiçbir eleman silinmez.

size(self): Bu metod yığındaki öğe sayısını döndürür.

```
class Stack: #YÜklerin Üst Üste istiflenebilmesi için stack sınıfı oluştur
    def __init__(self):
        self.items = []

    def is_empty(self):
        return len(self.items) == 0

    def push(self, item):
        self.items.append(item)

    def pop(self):
        if not self.is_empty():
            return self.items.pop()
        else:
            return None

    def peek(self):
        return self.items

    def size(self):
        return len(self.items)
```

"olaylar.csv" dosyasından okunan verilerle tırlar **tirlar** listesine eklenir ve her bir tır nesnesine ait "gemi" bilgisi başlangıçta None olarak ayarlanır.**tirlar** ve **gemiler** adlı boş listeler oluşturulur.Bir liman nesnesi olan **liman** oluşturulur."olaylar.csv" dosyasındaki her bir satır üzerinde dönen bir döngü başlatılır (**for index, row in olaylar_df.iterrows():**).Her bir satırdan tır bilgileri okunarak yeni bir **Tir** nesnesi oluşturulur ve bu nesne **tirlar** listesine eklenir.Her bir Tır nesnesinin **bilgi_sozlugu** sözlüğüne "gemi" adında bir anahtar eklenir ve başlangıçta bu anahtarın değeri None olarak atanır.

```
#Liman nesnesi ve Tir/Gemi listeleri oluştur
tirlar = []
gemiler = []
liman = Liman()

# Olaylar.csv'den tirların listesini oluştur
for index, row in olaylar_df.iterrows():
    plaka = row['tir_plakası']
    ulke = row['ülke']
    ton20 = row['20_ton_adet']
    ton30 = row['30_ton_adet']
    yuk_miktari = row['yük_miktarı']
    maliyet = row['maliyet']
    gelis_zamani = row['gelis_zamanı']
    t = Tir(plaka, ulke, ton20, ton30, yuk_miktari, maliyet, gelis_zamani)
    tirlar.append(t)
    t.bilgi_sozlugu['gemi'] = None
```

"gemiler.csv" dosyasındaki her bir satır üzerinde dönen bir döngü başlatılır (**for index, row in** gemiler df.iterrows():).Her bir satırdan gemi bilgileri okunarak yeni bir Gemi nesnesi olusturulur bu nesne gemiler listesine eklenir.gemiler listesi, gemilerin kapasitelerine göre büyükten küçüğe sıralanır (gemiler.sort(key=lambda x: x.kapasite, reverse=True)).tirlar listesi, tırların zamanlarına geliş ve plaka numaralarına göre sıralanır (tirlar.sort(key=lambda x: (x.gelis zamani, x.plaka))).gruplar adlı bos bir sözlük oluşturulur. Tırların listesinde dönülerek her bir tır, geliş zamanına göre gruplanır. Eğer aynı zamanına sahip baska tırlar da varsa avnı anahtar altında toplanır (gruplar[t.gelis zamani]).

Ödev No: 2	Tarih 13.12.2023	8/13

```
index, row in gemiler_df.iterrows():
    adi = row['gemi_adı']
    kapasite = row['kapasite']
    gidecek_ulke = row['gidecek_ülke']
    gelis_zamani = row['gelis_zamanı']
    g = Gemi(adi, kapasite, gidecek_ulke, gelis_zamani)
    gemiler.append(g)

gemiler.sort(key=lambda x: x.kapasite, reverse=True)  #Gemileri kapasitelerine göre sırala
    tirlar.sort(key=lambda x: (x.gelis_zamani, x.plaka))  #Tırları geliş zamanına ve plaka numarasına göre sırala
    gruplar = {}

if t.gelis_zamani in gruplar:
        gruplar[t.gelis_zamani].append(t)
    else:
        gruplar[t.gelis_zamani] = [t]
```

Bu fonksiyon, tirlar listesindeki tır nesnelerini küçükten büyüğe sıralar ve ardından her bir tırın plaka numarasını ve adını ekrana yazdırır.**tirlar_sirali** adlı değişken, tirlar listesindeki tırları tırın adının "1000" olup olmamasına göre sıralayarak elde eder.

```
def sirali_tirlar():
    tirlar_sirali = sorted(tirlar, key=lambda x: (x.ad == "1000", x.ad))
    print("\nSıralı Tırlar:")
    plakalar = set()
    for tir in tirlar_sirali:
        if tir.plaka not in plakalar:
            print(f"Tır Plakası: {tir.plaka}, Tır Adı: {tir.ad}")
            plakalar.add(tir.plaka)
```

Bu fonksiyon, kullanıcıdan bir tırın plaka numarasını alarak, o tıra ait bilgileri "olaylar.csv" dosyasından çeker ve ekrana yazdırır.Kullanıcıdan bir tırın plaka numarasını içeren bir giriş alınır.((next((tir for tir in tirlar if tir.plaka == plaka), None) ifadesi kullanılarak, tirlar listesindeki tırlar arasında kullanıcının girdiği plakaya sahip tırı bulur. Eğer tır bulunamazsa, None döner.Giriş zamanı, ülke, tonaj bilgileri, yük miktarı ve maliyet bilgileri ayrı ayrı satırlar halinde ekrana yazdırılır.Eğer belirli bir tır bulunamazsa, "Belirtilen Tır bulunamadı." mesajı ekrana yazdırılır.

Ödev No: 2	Tarih 13.12.2023	9/13

Bu kodda gemi bilgileri fonksiyonu tanımlanır.**gemi_bilgileri** adlı bir fonksiyon tanımlanır.Fonksiyonun içinde, gemi bilgilerini ekrana yazdırmak için bir döngü başlatılır. Döngü, gemiler_df veri çerçevesinin her satırını gezerek çalışır.Her bir satır için, gemi adı (adi), kapasite (kapasite), gidecek ülke (gidecek_ulke) ve geliş zamanı (gelis_zamanı) gibi sütun değerleri alınır.

```
print("\nGemi Bilgileri:")

for index, row in gemiler_df.iterrows():
    adi = row['gemi_adi']
    kapasite = row['kapasite']
    gidecek_ulke = row['gidecek_üke']
    gelis_zamani = row['gelis_zamani']

print(f"Gemi Adi: {adi}, Kapasite: {kapasite} ton, Gidecek ülke: {gidecek_ulke}, Gelis_Zamani: {gelis_zamani}")
```

tirlari_indir() fonksiyonu gruplar adlı sözlükteki her bir geliş zamanı ve ilgili tırlar için bir döngü başlatır.Her bir geliş zamanı için gemiler kontrol edilir. Gemi, gideceği ülke ve geliş zamanı ile eşleşen ilk gemi bulunur ve bu bilgiler ekrana yazdırılır.Ardından belirli bir geliş zamanına ait tırların bilgileri ekrana yazdırılır. Her bir tır için plaka, ülke, tonaj bilgileri ve indirilen tonaj miktarı hesaplanarak ekrana yazdırılır.**liman.gemileri_beklet(t_grubu, gemiler)** fonksiyonu çağrılarak, belirli bir geliş zamanına ait tırların gemilere yüklenmesi işlemi gerçekleştirilir.

cikis() fonksiyonu **root.destroy()** ifadesi, bir GUI uygulamasının ana penceresini kapatmak için kullanılır. root objesi, Tkinter penceresini temsil eder ve destroy() metodu bu pencereyi kapatır.

Tkinter tabanlı bir GUI (Graphical User Interface - Grafiksel Kullanıcı Arayüzü) uygulaması oluşturulur. Tkinter ile liman otomasyon sistemi için bir GUI penceresi oluşturulur. Arka plana liman resmi eklenir. Pencerede "Menü:" metni görüntülenir. "Tırları Göster", "Tır Bilgileri", "Gemi Bilgileri ", "Simülasyon Başlat", ve "Çıkış" işlevli butonlar eklenir. Tkinter ana döngüsü başlatılır ve kullanıcı etkileşimine olanak tanır.

```
resim_image = PhotoImage(file="liman.png")
resim_label = tk.Label(root, image=resim_image)
resim_label.place(relwidth=1, relheight=1)
menu_label = tk.Label(root, text="Menü:")
menu_label.place(relx=0.5, rely=0.1, anchor=tk.CENTER)
sirali_tirlar = tk.Button(root, text="1. Tirlari Göster", command=sirali_tirlar)
sirali_tirlar.place(relx=0.5, rely=0.3, anchor=tk.CENTER)
tir_bilgileri = tk.Button(root, text="2. Tır Bilgilerini Göster", command=tir_bilgileri)
tir_bilgileri.place(relx=0.5, rely=0.4, anchor=tk.CENTER)
gemi_bilgileri = tk.Button(root, text="3. Gemi Bilgilerini Göster", command=gemi_bilgileri)
gemi_bilgileri.place(relx=0.5, rely=0.5, anchor=tk.CENTER)
tirlari_indir = tk.Button(root, text="4. Simülasyonu Başlat", command=tirlari_indir)
tirlari_indir.place(relx=0.5, rely=0.6, anchor=tk.CENTER)
cikis = tk.Button(root, text="5. Cikis", command=cikis)
cikis.place(relx=0.5, rely=0.7, anchor=tk.CENTER)
root.mainloop()
```

4. SONUÇ VE ÖĞRENİLEN DERSLER

Bir projeyi geliştirirken yazılım aşamalarını takip etmemiz gerektiğini öğrendik.Özellikle artırımlı geliştirmenin bu aşamada oldukça önemli olduğunu fark ettik.Bir simülasyon yazarken birçok işlem bir arada gerçekleştirildiği için program yazarken çok daha dikkatli olmamız gerektiğini kavradık.Önceden kullanmadığımız Tkinter kütüphanesini kullanarak programımıza arayüz eklemeyi öğrendik.Bu arayüzü programımıza eklerken bir yapay zekaya çizim yaptırmayı ve bu çizimi programımızdaki arayüze eklemeyi öğrendik.Uzun soluklu projelerde pes etmeden sabırla ilerlemeyi öğrendik.Bu tarz kapsamlı projelerde düzenli,disiplinli ve fazla çalışmamız gerektiğini anladık.

Ödev No: 2	Tarih 13.12.2023	12/13

5. KAYNAKÇA

https://www.youtube.com/watch?v=ioNflnaP-EA&list=PLSmHiN0iazy_qX_6Tmecj4tTOefqh2-m2
https://www.youtube.com/watch?v=MUihiqjvy2I&list=PLwBOFNYr7HY9E8sfsEXu4wuJW_PbRZQS6
https://www.youtube.com/watch?v=Ax4il-2Ktp0&list=PL-Hkw4CrSVq-qwoZJKGXdYoGYQseJoPR2
https://www.youtube.com/watch?v=IY0W0FmqBfo&list=PLfMRLSpipmfsLoyO-deGWkJ0RAQf9gU20
https://www.codingtxt.com/blog/detail/python-tkinter-arayuz-programlama-temel-bilgiler-ve-ornekler-61
208d72-5a59-43#qsc.tab=0

https://www.veribilimiokulu.com/python-ile-makine-ogrenmesine-giris-pandas-kutuphanesi/https://chat.openai.com

Veri Yapıları Ders Notları — Nur Banu ALBAYRAK